

Prestatie-eisen spiegelsymmetrie en NEN 6068

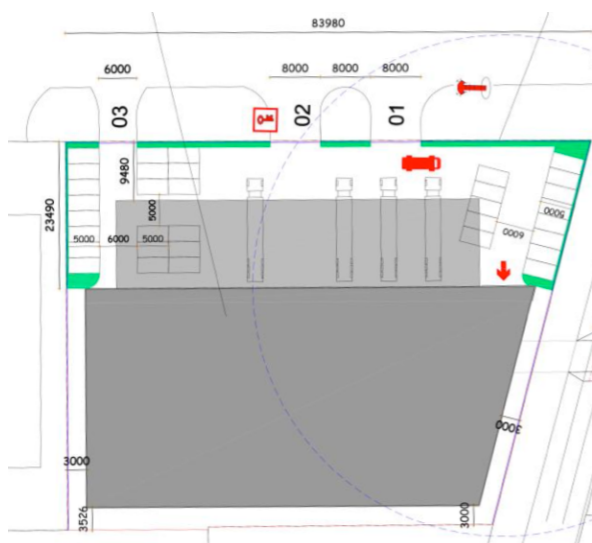
Advies 2217

Trefwoorden: Bouwbesluit 2012, NEN 6068, industrie functie, nieuwbouw, wdbbo
Datum: 29 december 2022
Status: Definitief

Dit advies is opgesteld voor deze specifieke casus en is niet algemeen geldend. Het is tot stand gekomen met de door partijen aangeleverde gegevens. Deze publieke versie is geanonimiseerd waardoor niet alle documenten waarop dit advies gebaseerd is, herkenbaar zijn weergegeven.

Beschrijving

Een nieuw te bouwen bedrijfshal is opgedeeld in drie brandcompartimenten: een industrie functie met een gebruiksoppervlakte van 2.280 m² en een hoogte van 10 m, een kantoorgedeelte op de 1^e verdieping (kantoor- en bijeenkomstfunctie) van circa 420 m² en een lichte industrie functie onder de luifel voor het gebouw met een gebruiksoppervlakte 815 m² en een hoogte van 5,4 m.

Figuur 1 Plattegrond industriehal aan drie zijden op 3 m van de perceelgrens gelegen.

Het gebouw voldoet volledig aan de prestatie-eisen van het Bouwbesluit 2012. Er zijn geen gelijkwaardige oplossingen op het gebied van brandveiligheid voorzien.

Drie gevels zijn op een afstand van 3 m van de perceelgrens gelegen. Voor twee kritische brandoverslagtrajecten is de volgens NEN 6068 bepaalde warmtestralingsflux op een identiek maar spiegelsymmetrisch ten opzichte van de perceelgrens gelegen gebouw hoger dan 15 kW/m². Daarom is een brandwerende gevel voorzien met een brandwerendheid van 60 minuten van buiten naar binnen. De wdbbo tussen het te bouwen pand en een fictief identiek maar spiegelsymmetrisch ten opzichte van de perceelgrens gelegen gebouw wordt daardoor volledig gerealiseerd door de brandwerendheid van buiten naar binnen van de 60 minuten brandwerende gevel van het fictieve spiegelsymmetrische gebouw.

Prestatie-eisen spiegelsymmetrie en NEN 6068

Advies 2217

Na invoering van het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) wordt, in aanvulling op de in lid 2 van artikel 4.54 beschreven bepalingmethode voor spiegelsymmetrie, in lid 3 bepaald dat indien een brandwerende gevel nodig is, de vereiste brandwerendheid van fictieve spiegelsymmetrische gevel niet groter mag zijn dan die van de daadwerkelijke gevel van het gebouw. In de, in het Bouwbesluit 2012 aangewezen, versie van NEN 6068 (versie 2020) is in § 6.8 ook beschreven dat ten minste 50% van de vereiste brandwerendheid tussen een gevel en een identiek maar spiegelsymmetrisch ten opzichte van de perceelgrens gelegen gebouw door de fictieve gevel mag worden geleverd. De andere 50% van de vereiste brandwerendheid moet daarom in het gebouw zelf, van binnen naar buiten, worden voorzien.

In het Bouwbesluit 2012 is deze aanvullende regel, die in het Bbl wordt ingevoerd, nog niet ingevoerd. Tegelijkertijd is wel de versie van NEN 6068 aangewezen waarin deze bepaling expliciet in § 6.8 is opgenomen. De brandveiligheidsadviseur is van mening dat de vereiste brandwerendheid, tot de invoering van het Bbl, nog volledig in de buitengevel mag worden voorzien. De brandweer is van mening dat de aangewezen bepalingmethode duidelijk is en dat de brandwerendheid voor 50% van buiten naar binnen en voor 50% van binnen naar buiten moet worden geleverd.

Adviesvraag

1. Voldoet de uitvoering van de noord- en westgevel (60 minuten van buiten naar binnen) van dit project aan de van toepassing zijnde bouwvoorschriften?
2. Zo ja, kan het bevoegd gezag, ondanks de zienswijze van de veiligheidsregio, de omgevingsvergunning weigeren?

2 / 7

Standpunt belanghebbende

De noord- en westgevel zijn 60 minuten brandwerend in de richting van buiten naar binnen ontworpen. Hiermee wordt volgens ons voldaan aan art. 2.84 lid 8. Er hoeft geen rekening te worden gehouden met de aangescherpte methode zoals beschreven in NEN 6068:2020 par. 6.8. De gemeente kan wat ons betreft de omgevingsvergunning niet weigeren, ondanks de zienswijze van de veiligheidsregio.

Onze zienswijze wordt ondersteund door hieronder benoemde publicaties, adviezen en uitspraken.

In een extern opgesteld advies is hierover het volgende aangegeven:

“Nu echter de 50%-regel expliciet in het BBL is opgenomen, heeft de wetgever kenbaar gemaakt dat dit een door de wetgever te stellen eis is. Nu de inwerkingtreding van het BBL nog op zich laat wachten had het op de weg van de wetgever gelegen deze bepaling via een wijziging van het Bouwbesluit 2012 ook in het Bouwbesluit 2012 op te nemen. Nu dat niet het geval is zijn wij van oordeel dat de 50% regel in NEN 6068 buiten toepassing moet blijven.”

In de antwoorden op vragen aan de Helpdesk bouwregelgeving is het volgende aangegeven:

“De op het eerste lid van artikel 2.84 van het Bouwbesluit 2012 van toepassing zijnde norm is inderdaad versie NEN 6068:2020. Echter, voor het bepalen van de in het achtste lid bedoelde spiegelsymmetrie is NEN 6068 niet aangestuurd, dus ook niet de uitgave van 2020. Dat wil zeggen dat bij een toetsing aan het Bouwbesluit 2012 de in NEN 6068:2020 opgenomen aanvullende bepaling aangaande de spiegelsymmetrie strikt genomen nog niet van toepassing is.”

Prestatie-eisen spiegelsymmetrie en NEN 6068

Advies 2217

In een vervolgreactie hierop door de Helpdesk bouwregelgeving is het volgende aangegeven:

“Mocht u die eigen verantwoordelijkheid niet nemen dan zal de gemeente u naar ons oordeel daar niet publiekrechtelijk op kunnen aanspreken. Zolang de betreffende wijziging niet in werking is getreden biedt deze geen grond voor weigering van een omgevingsvergunning voor het bouwen noch voor handhavend optreden wegens strijd met een voorschrift van het Bouwbesluit 2012.”

Standpunt bevoegd gezag

In artikel 2.84, lid 1, van het Bouwbesluit 2012 is opgenomen dat de weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag (wdbdo) bepaald wordt volgens de NEN 6068. In dit artikel wordt vervolgens gesteld dat de prestatie-eis die geleverd moet worden tussen twee brandcompartimenten 60 minuten moet bedragen.

In artikel 1.5 van het Bouwbesluit 2012 is vervolgens aangegeven dat bij ministeriële regeling (Regeling Bouwbesluit 2012) voorschriften opgenomen kunnen worden over de toepassing van een norm die genoemd is in het Bouwbesluit 2012. In artikel 1.1 van de Regeling Bouwbesluit 2012 is opgenomen dat de in bijlage 1 van de regeling opgenomen normen van toepassing zijn, wanneer een NEN-norm wordt genoemd in het Bouwbesluit 2012. In dit geval is de NEN 6068: 2020 in bijlage 1 opgenomen en daarmee van kracht.

In artikel 2.84, lid 8, van het Bouwbesluit 2012 is vervolgens gesteld dat bij het bepalen van de wdbdo van een brandcompartiment naar een ruimte in een op een aangrenzend perceel gelegen gebouw, voor het op het andere perceel gelegen gebouw uitgegaan wordt van een identiek maar spiegelsymmetrisch ten opzichte van de perceelsgrens gelegen gebouw. Er wordt dus aangegeven dat bij het bepalen van de wdbdo met de NEN 6068 het gebouw identiek gespiegeld wordt t.o.v. de perceelsgrens. Vervolgens pas je de NEN 6068 toe voor deze fictieve situatie om te bepalen welke prestatie geleverd wordt en kan beoordeeld worden of dit voldoet aan de voorschreven prestatievoorschriften van het Bouwbesluit.

3 / 7

In de Staatscourant 2020, 66974, publicatiedatum 21-12-2020 is de wijziging opgenomen van de Regeling Bouwbesluit 2012, welke 1 januari 2021 in werking trad. Hierbij is de nieuwe norm versie van toepassing verklaard, of correctie van de aansturing doorgevoerd. Hierin wordt nog verduidelijkt dat alleen normen die in bijlage 1 en 2 van de regeling van toepassing zijn. De NEN 6068:2020 is in bijlage 1 opgenomen en daarmee mag duidelijk zijn dat deze van toepassing is. In onderdeel F, punt 7 is opgenomen:

“NEN 6068:2020 Bepaling van de weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag tussen ruimten. De gewijzigde NEN 6068 is afgestemd op de nieuwe NEN 6069+A1+C1:2019 Beproeving en klassering van de brandwerendheid van bouw delen en bouwproducten die eerder al in de Regeling Bouwbesluit was opgenomen. NEN 6069 wordt in NEN 6068 gebruikt en is daarmee een zogenaamde tweedelijns norm. Toepassing van de laatste versie van NEN 6069 was beoogd, maar dit volgde niet duidelijk uit NEN 6068, die daarop is aangepast. NEN 6068 is verder op een aantal technisch inhoudelijke punten verduidelijkt bijvoorbeeld hoe bij de bepaling moet worden omgegaan met dakopeningen. De nieuwe versie van NEN 6068 is ook afgestemd op een wijziging die eerder in het Besluit Bouwwerken Leefomgeving (Bbl, Staatsblad 2018, 291) is opgenomen in het derde lid van artikel 4.54 (weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag: bepalingmethode). Dit betreft een verduidelijking van de toepassing van spiegelsymmetrie bij de bepaling van de brandwerendheid tussen gebouwen. In de praktijk kon men een onbedoelde en onveilige uitleg van deze spiegelsymmetrie geven. Met de nieuwe versie van NEN 6068 wordt deze onbedoelde uitleg voorkomen.”

Prestatie-eisen spiegelsymmetrie en NEN 6068

Advies 2217

Hieruit blijkt dat voor het bepalen van de brandwerendheid tussen gebouwen er onbedoeld een onveilige uitleg mogelijk was. Dit is nu voor het bepalen van de weerstand bij spiegelsymmetrie hersteld. Het gaat in dezen over de bepalingsmethode van de wdbdo bij spiegelsymmetrie, zoals ook in artikel 2.84, lid 1 van het Bouwbesluit is omschreven. Over hoe je het gebouw moet spiegelen bij spiegelsymmetrie blijft de wijze van spiegelen van het Bouwbesluit 2012 van kracht. De wijze van bepalen van de wdbdo is niet omschreven in het Bouwbesluit, anders dan dit hiervoor de NEN 6068 van toepassing is.

In het Brandbeveiligingsconcept revisie B met kenmerk 11731-1/BBC d.d. 18-05-2022 van de brandveiligheidsadviseur staat onder § 4.1.5 beschreven dat de betreffende gevels 60 minuten brandwerend zijn van buiten naar binnen en dat de met de gevel verbonden delen van de bouwconstructie geen weerstand hoeven te bieden m.b.t. bezwijken bij brand.

De spiegelsymmetrie dient bepaald te worden volgens de werkwijze NEN 6068:2020. Paragraaf 6.8: Wanneer (spiegelsymmetrische) hallen meer dan 1 meter van elkaar staan, maar minder dan de veilige afstand, wordt aan de wdbdo-eis van 60 minuten (brandoverslag via de buitenlucht) voldaan met 30 minuten brandwerendheid van beide gevels samen, waarbij maximaal de helft hiervan van buiten naar binnen gerealiseerd mag worden. Er dient aangetoond te worden dat de gevels, aanvullend op de brandwerendheid van buiten naar binnen, een brandwerendheid hebben van minimaal 15 minuten van binnen naar buiten, én dat de bouwconstructie een weerstand heeft m.b.t. bezwijken bij brand van ten minste 15 minuten.

Op de website van Bouwen met staal is de volgende nadere toelichting gegeven:

“Per 1 januari 2021 wijst de Regeling Bouwbesluit 2012 NEN 6068:2020 aan, waardoor een belangrijke wijziging is doorgevoerd, die de vrijheid inperkt in het toewijzen van maximaal 50% van de benodigde brandwerendheid aan de fictieve, gespiegelde gevel. Het beginsel van spiegelsymmetrie blijft wel gehandhaafd, maar bij nieuwbouw dient nu minimaal de helft van de eventueel benodigde brandwerendheid van gevels te worden gerealiseerd ‘op eigen terrein’, ofwel ‘van binnen naar buiten’.”

4 / 7

Dit suggereert dan ook dat per 1 januari 2021 de NEN 6068:2020 gehanteerd moet worden bij het bepalen of voldaan wordt aan WBDBO eis, bij spiegelsymmetrie.

In het namens de aanvrager extern opgestelde advies is terecht aangegeven dat de NEN 6068:2020 in het voorwoord de aanpassing ook gedaan is om de formulering in lijn te brengen met het Besluit Bouwwerken. Hierbij is ook in het advies meegegeven dat:

“De ambtenaren van BZK geven desgevraagd ook aan thans de opvatting te hebben dat de 50%-regel al vanaf 1 januari 2021 van toepassing is.”

Dit komt overeen met de reden die is opgenomen in de Staatscourant om de Regeling Bouwbesluit 2012 aan te passen. Er wordt vervolgens gesuggereerd dat het voorwoord wel bepaalt dat het eigenlijk niet van toepassing is. In § 1 Onderwerp en toepassingsgebied, van de NEN 6068:2020 zou dit dan ook duidelijk moeten zijn. Hierin wordt dit echter niet benoemd. In het advies is in deze een mening gegeven over de juridische houdbaarheid om het door de wetgever op deze wijze te regelen.

In de overlegde mailwisseling met een externe adviseur is terecht gesteld dat de norm geen zwaardere eisen mag stellen dan in het Bouwbesluit 2012 is opgenomen, waar dit nu wel het geval is, volgens de eigen interpretatie. In een aanvullende mail geeft deze externe adviseur aan dat dat de brandweer mogelijk een punt

Prestatie-eisen spiegelsymmetrie en NEN 6068

Advies 2217

kan maken op basis van de toelichting op de wijziging. Zo valt in de toelichting op de wijziging van de aanwijzing van NEN 6068:2020 in het Bouwbesluit 2012 het volgende te lezen:

“De nieuwe versie van NEN 6068 is ook afgestemd op een wijziging die eerder in het Besluit Bouwwerken Leefomgeving (Bbl, Staatsblad 2018, 291) is opgenomen in het derde lid van artikel 4.54 (weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag: bepalingsmethode). Dit betreft een verduidelijking van de toepassing van spiegelsymmetrie bij de bepaling van de brandwerendheid tussen gebouwen. In de praktijk kon men een onbedoelde en onveilige uitleg van deze spiegelsymmetrie geven. Met de nieuwe versie van NEN 6068 wordt deze onbedoelde uitleg voorkomen.”

In het antwoord van de helpdesk bouwregelgeving of de NEN 6068:2020 aangehouden moet worden om te bepalen of er 60 minuten op de perceelsgrens aanwezig is, heeft de helpdesk bouwregelgeving gereageerd dat het deels klopt (ja en nee). De norm moet aangehouden worden om te bepalen welke prestatie geleverd wordt. Het Bouwbesluit stelt echter niet dat de prestatie van 60 minuten op de erfgrens moet liggen. Dit betekent dus dat de norm de bepaling voorschrijft om te bepalen welke prestatie geleverd wordt, echter hoeft dit niet op de erfgrens geleverd te worden.

NB: In een reactie van de brandveiligheidsadviseur zelf (d.d. 15-06-2022) is aangegeven dat paragraaf 6.8 van de NEN 6068:2020 betrekking heeft op het Besluit Bouwwerken Leefomgeving (BBL), wat nog niet van kracht is en dat dit onder toepassing van Bouwbesluit 2012 niet geldt. Echter, artikel 2.84 lid 1 geeft aan dat de weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag van een brandcompartiment naar een ander brandcompartiment bepaald dient te worden volgens de NEN 6068. NEN 6068:2020 vervangt NEN 6068:2016/C1:2016 en wordt dus aangestuurd door Bouwbesluit 2012.

5 / 7

Uitgangspunten

Het advies is gebaseerd op de volgende documenten:

1. Adviesaanvraag van 1 november 2022;
2. 'Brandbeveiligingsconcept van 18 mei 2022, met kenmerk 11731-1/BBC Revisie B door brandveiligheidsadviseur;
3. Vraag/antwoordbrief van externe adviseur van 6 juli 2022, met kenmerk 2022-021;
4. Verschillende adviezen van de brandweer aan de omgevingsdienst met kenmerk XXX2206904, zijnde brief van 8 juni 2022 (zaaknr. 2022-003351); brief van 27 juni 2022 (zaaknr. 2022-003875); brief van 12 juli 2022 (zaaknr. 004441); brief van 1 augustus 2022 (zaaknr. 2022-004965);
5. Antwoorden van de Helpdesk Bouwregelgeving van 16 augustus 2022 op vraag met kenmerk 60759 en van 22 augustus 2022 op vraag met kenmerk 60815);
6. Situatie (Tekeningnr. S01 van 17-05-2022); Plattegronden (Tekeningnr. 01 van 17-05-2022), gevels, doorsnede en 3D-visualisaties (Tekeningnr. 02 van 17-05-2022), detaillering (Tekeningnr. 04 van 17-05-2022) en brandcompartimentering (Tekeningnr. 05 van 17-05-2022) t.b.v. omgevingsvergunningaanvraag, door het bouwbedrijf;

Inhoudelijke beschouwing adviesvraag

De adviescommissie heeft bij de behandeling van de adviesvraag het volgende overwogen:

- De grenswaarde (wat) en bepalingsmethode (hoe) voor de weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag (wbdbo) zijn vastgelegd in het eerste lid van artikel 2.84 van Bouwbesluit 2012: volgens dit artikellid moet de wbdbo van een brandcompartiment naar een ander brandcompartiment ten minste 60 minuten bedragen, bepaald volgens NEN 6068. In NEN 6068 zijn voor de bepaling van de wbdbo regels opgenomen over de maximaal toelaatbare warmtestralingsflux (15 kW/m^2) op een observatiepunt van het ontvangende gebouw.
- De wijze waarop de wbdbo bepaald wordt, van een brandcompartiment met een uitwendige scheidingsconstructie langs een perceelgrens naar een ruimte van een op een aangrenzend perceel gelegen gebouw, is vastgelegd in artikel 2.84 achtste lid van Bouwbesluit 2012. In dit achtste lid is bepaald dat bij de bepaling van de WBDBO uitgegaan dient te worden van een identiek, maar spiegelsymmetrisch ten opzichte van de perceelgrens gelegen gebouw als het fictieve 'ontvangende gebouw' voor de warmtestralingsflux, voor zover het perceel niet aan openbaar terrein grenst. In dit artikellid is geen verwijzing opgenomen naar NEN 6068.
- In het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) dat, na invoering van de Omgevingswet, het Bouwbesluit 2012 zal vervangen, is in artikel 4.54 derde lid de aanvullende eis opgenomen dat het aandeel van de uitwendige scheidingsconstructie van het spiegelsymmetrische gebouw in de wbdbo niet groter mag zijn dan het aandeel van de uitwendige scheidingsconstructie van het brandcompartiment. Dat betekent in de praktijk dat als een totale brandwerendheid van 60 minuten door de uitwendige scheidingsconstructies geleverd moet worden, ten hoogste 30 minuten brandwerendheid van buiten naar binnen mag worden toegekend aan de uitwendige scheidingsconstructie van het fictieve identieke maar spiegelsymmetrische gebouw. De overige 30 minuten brandwerendheid moet dan voorzien zijn in de uitwendige scheidingsconstructie van het te realiseren gebouw. Omdat de volgens NEN 6068 te beschouwen brand zich binnen het te realiseren gebouw bevindt, moet de draagconstructie dus ten minste 30 minuten brandwerend op bezwijken zijn en dient de uitwendige scheidingsconstructie van binnen naar buiten 30 minuten brandwerend te worden uitgevoerd. De andere 30 minuten brandwerendheid wordt dan geleverd door de uitwendige scheidingsconstructie van buiten naar binnen van het spiegelsymmetrische gebouw.
- De invoering van het Bbl is echter vertraagd en deze bepaling is dan ook nog niet van toepassing. Tot de invoering van het Bbl gelden de prestatie-eisen uit het Bouwbesluit 2012.
- In afwachting van inwerkingtreding van het Bbl is een aantal wijzigingen in de bouwvoorschriften die met het Bbl in werking zouden treden naar voren gehaald door deze alvast middels een wijzigingsbesluit voor het Bouwbesluit 2012 in werking te laten treden. Dit geldt niet voor de in het derde lid van artikel 4.54 van het Bbl beoogde aanvulling op het voorschrift voor spiegelsymmetrie.
- De NEN 6068:2020 is per 1 januari 2021 aangewezen voor toepassing bij toetsing aan het Bouwbesluit 2012 via de wijziging van de Regeling Bouwbesluit 2012 in de Stcrt 2022: 66974. In dit normblad is in § 6.8 een beschrijving van de werkwijze van spiegelsymmetrie bij nieuwbouw opgenomen. Hierin staat dat het brandcompartiment van het gebouw waaruit de warmtestraling afkomstig is, voor ten minste 50% moet bijdragen aan de totstandkoming van de benodigde wbdbo. In Opmerking 1 van § 6.8 staat ook dat in het Bouwbesluit 2012 de spiegelsymmetrische beschouwing wordt voorgeschreven.

Prestatie-eisen spiegelsymmetrie en NEN 6068

Advies 2217

- De ATGB is van mening dat voor spiegelsymmetrie, tot invoering van het Bbl of tot nadere invoering van een wijziging van het Bouwbesluit 2012 op dit punt, het achtste lid van artikel 2.84 de wijze is waarop spiegelsymmetrie bepaald moet worden bij toetsing aan het Bouwbesluit 2012. Dit vanwege het feit dat het normblad niet in het bouwbesluitvoorschrift voor spiegelsymmetrie is aangestuurd. De werkwijze, als beschreven in § 6.8 van NEN 6068 is daarmee als informatief, dus niet als normatief te beschouwen. Dat hierover in de Regeling Bouwbesluit 2012 geen expliciete opmerking is gemaakt, doet niet ter zake.

Advies

Gelet op het voorgaande adviseert de ATGB in deze casus als volgt over de toepassing van de bouwvoorschriften:

1. *Voldoet de uitvoering van de noord- en westgevel (60 minuten van buiten naar binnen) van dit project aan de van toepassing zijnde bouwvoorschriften?*

Op basis van de aangeleverde informatie constateert de ATGB dat, van het voldoen aan de van toepassing zijnde voorschriften, slechts de juistheid van de, door de indiener gekozen, systematiek voor het bepalen van de spiegelsymmetrie ter discussie staat. De keuze van de indiener om de in NEN 6068 vastgelegde symmetriebepaling naast zich neer te leggen leidt niet tot strijd met de bouwvoorschriften.

2. *Zo ja, kan het bevoegd gezag, ondanks de zienswijze van de veiligheidsregio, de omgevingsvergunning weigeren?*

Nee, Zonder strijd met de bouwvoorschriften is er geen grond voor weigering van de omgevingsvergunning voor het bouwen (zie artikel 2.10 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht).

7 / 7

